

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้นหรือน้อยลง โดยได้ศึกษาถึงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา บ้านจันทบุรี กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้สูงอายุจำนวน 71 คน เป็นเพศชาย 31 คน เพศหญิง 40 คน เป็นงานวิจัยสนามทางมานุษยวิทยา รวบรวมข้อมูล โดยการสังเกต การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์และการใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การบรรยายเชิงพรรณนาความและใช้สถิติแบบร้อยละ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้สูงอายุที่มีอายุน้อยจะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น ด้วยความเต็มใจและกระตือรือร้น เนื่องจากผู้สูงอายุเหล่านี้ยังคงมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง เป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับก่อนเข้าอยู่อาศัยในสถานสงเคราะห์ได้เคยทำกิจกรรมต่าง ๆ มากมายจึงเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความรู้สึกที่ไม่ท้อถอยมีกำลังใจ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าผู้สูงอายุที่มีอายุน้อยจะยังคงมีความพร้อมต่อการเข้าร่วมกิจกรรม จึงควรมีการสนับสนุน ส่งเสริมให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุวัยนี้ทั้งในสถานสงเคราะห์และในชุมชน

2. ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยจะเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับจ้างก่อนเข้าอยู่อาศัยในสถานสงเคราะห์ จึงเคยชินกับงานทุกระดับถ้างานนั้นเหมาะสมกับกำลังความสามารถของตน ก็จะไม่

ข้อโต้แย้งในการทำงานใด ๆ ทั้งสิ้น ขอมเป็นผู้ตามเสมอ จึงสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้เกือบทุกกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมที่นำมาซึ่งรายได้จะได้รับความสนใจเป็นพิเศษ

3. ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาน้อยจะเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ได้รับการศึกษาน้อย ทำให้ต้องประกอบอาชีพในอดีตคือ รับจ้างและงานในภาคเกษตรกรรมทั่ว ๆ ไป ผู้สูงอายุกลุ่มนี้จึงมีความอ่อนน้อมถ่อมตน ถือว่าตนเป็นผู้ด้อยการศึกษาจะให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ เท่าที่จะช่วยเหลือได้โดยไม่มีข้อโต้แย้ง

4. ผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัวน้อย จะเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น ผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัวน้อยจะมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงพอควรเหมาะสมตามวัย จะยินดีเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามความชอบและความถนัดของแต่ละคน เนื่องจากโรคประจำตัวน้อยที่มีอยู่นั้นไม่ขัดขวางต่อการมีกิจกรรมต่าง ๆ ผู้สูงอายุกลุ่มนี้จะมีความสุขกับการเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล

5. ผู้สูงอายุที่มีบุตรน้อยหรือบุตรมาก ไม่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น เพราะต่างก็มีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมได้เท่า ๆ กัน ยกเว้นมีข้อบ่งชี้อื่นร่วมด้วย เช่น การศึกษา รายได้ เป็นต้น ดังนั้นข้อนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน

นอกจากการพิสูจน์สมมุติฐานแล้วยังได้ค้นพบอีกว่า แรงจูงใจก็ยังมีส่วนที่จะทำให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้นหรือน้อยลง กริยาท่าทางของเจ้าหน้าที่และผู้สูงอายุด้วยกัน บรรยากาศของกิจกรรมแต่ละอย่าง สิ่งเหล่านี้จะส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมมากขึ้นหรือน้อยลงได้

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ยังมีปัญหา ความต้องการ การปรับตัวและโลกทัศน์ดังต่อไปนี้

ผู้สูงอายุจะประสบกับปัญหาหลาย ๆ ด้าน เช่น ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ด้านครอบครัว ด้านสังคม และวัฒนธรรม ด้านสุขภาพอนามัย และด้านสุขภาพจิต และอารมณ์ ซึ่งปัญหาที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่กล่าวถึงนั้น คือปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและ ปัญหาด้านสุขภาพ ซึ่งจะมีผลถึงการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ

ในเรื่องของความต้องการ ผู้สูงอายุจะมีความต้องการหลาย ๆ ด้าน เช่น ความต้องการด้านเศรษฐกิจ ความต้องการในเรื่องที่อยู่อาศัย ความต้องการ ด้านสุขภาพอนามัย ความต้องการด้านการงาน ความต้องการความรัก ความเคารพ ความอบอุ่น ความเอาใจใส่ และความต้องการมีสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่นเป็นรายบุคคล จะเห็นได้ว่าความต้องการของผู้สูงอายุจะสอดคล้องกับสภาพปัญหา

ในเรื่องของการปรับตัวของผู้สูงอายุนั้น พบว่าผู้สูงอายุจะต้องปรับตัว หลาย ๆ ด้าน คือต้องปรับตัวให้เข้ากับกฎระเบียบของสถานสงเคราะห์ ต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ต้องปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ซึ่งการปรับของผู้สูงอายุ ในสถานสงเคราะห์นั้นส่วนใหญ่จะมีปัญหามากในระยะแรกที่เข้ามาอยู่ใหม่ ๆ ต่อมาก็ค่อย ๆ ปรับตัวได้ แต่ก็ยังมีผู้สูงอายุบางรายที่ยังไม่สามารถปรับตัวได้

ส่วนโลกทัศน์ของผู้สูงอายุนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นความคิดเช่นเดียวกับ ความคิดของผู้สูงอายุในอดีต เช่น การประเพณีปฏิบัติตนอยู่ในหลักศีลธรรม ก็จะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ผู้มีพระคุณจะต้องได้รับการตอบแทนและเคารพยกย่อง นั้นตลอดไป ความผิดปกติของสุขภาพอนามัยที่ทำให้เกิดโรค มักเกิดเนื่องมาจาก กรรมเก่า เป็นต้น โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับการศึกษาและได้รับการศึกษาน้อย และมีรายได้น้อย จะมีโลกทัศน์เช่นนี้

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ผู้วิจัยได้พบปัญหาวิจัยหลายอย่าง เช่น ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลน้อยไปทำให้ข้อมูลบางส่วนอาจไม่ครบถ้วน มีปัญหาในการจัดบันทึกสนามเนื่องจากพิกตรวมกับเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์ มีปัญหาในการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุเพราะผู้สูงอายุมีปัญหาสุขภาพอนามัย เช่น ฟังไม่ค่อยได้ยินคำถามหลงลืม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากการที่ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาในสถานสงเคราะห์คนชรากลับบ้านจันทบุรีเป็นเวลา 6 เดือน มีข้อเสนอแนะ 2 ด้านคือ

ก. ด้านวิชาการ

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความเหมาะสมของคุณสมบัติบางประการที่ผู้สูงอายุสมควรเข้ารับการสงเคราะห์ ก่อนถึงอายุที่ได้มีการกำหนดไว้ในกฎระเบียบของกรมประชาสงเคราะห์ เพราะผู้สูงอายุบางรายมีความจำเป็นที่จะต้องเข้ารับการสงเคราะห์ เนื่องจากพิการหรือทุพพลภาพหรือมีปัญหาสุขภาพไม่สมบูรณ์ ดังนั้นจึงควรพิจารณาเพราะว่าบุคคลเหล่านี้มีความจำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคลากรในการดูแลผู้สูงอายุ (พี่เลี้ยง) ตามความต้องการของผู้สูงอายุเพราะบุคลากรเป็นบุคคลสำคัญมากในการดูแลผู้สูงอายุ บุคคลเหล่านี้จึงควรมีคุณสมบัติพิเศษหลายประการ เช่น มีจิตใจที่จะสงเคราะห์ผู้อื่น รักผู้สูงอายุ และต้องการทำงานด้านนี้ ที่สำคัญก็คือควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของผู้สูงอายุ ในสถานสงเคราะห์คนชรา ในเรื่องของการรักษาพยาบาลเพราะผู้สูงอายุส่วนมากมีปัญหาสุขภาพอนามัย ต้องการได้รับความช่วยเหลือดูแลในเรื่องสุขภาพเป็นพิเศษมากกว่าเรื่องอื่น ๆ จึงควรสนองความต้องการของผู้สูงอายุโดยมีการศึกษาเรื่องความต้องการของผู้สูงอายุให้มากขึ้น

ข. ด้านการปฏิบัติ

1. ควรมีกิจกรรมให้ผู้สูงอายุได้เลือกทำมากกว่าที่มีอยู่ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้เลือกทำตามความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล เช่น กิจกรรมด้านนันทนาการ กิจกรรมที่จะทำให้ผู้สูงอายุมีรายได้มากขึ้นโดยทางสถานสงเคราะห์อาจรับงานที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ จากภายนอกสถานสงเคราะห์มาให้ทำ นอกจากนี้ควรจะช่วยหาตลาดให้กับงานฝีมือต่าง ๆ ด้วย

2. ควรให้การบริการด้านสุขภาพมากขึ้น ควรมีผู้ที่มีความรู้ความสามารถคอยดูแลให้คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือเพราะว่าสถานสงเคราะห์แห่งนี้ขาดบุคลากรหลาย ๆ ด้าน เช่น พยาบาลวิชาชีพ จิตแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ ดังนั้นจึงควรเพิ่มบุคลากรดังกล่าวให้มากพอ กับจำนวนผู้สูงอายุ เมื่อผู้สูงอายุมีปัญหาสุขภาพร่างกายและจิตใจ จะได้ให้การช่วยเหลือ ดูแล เป็นที่ปรึกษาและคอยให้กำลังใจผู้สูงอายุ รวมถึงควรมีแพทย์มาตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากผู้สูงอายุบางรายมีสุขภาพไม่ค่อยแข็งแรง เดินทางลำบาก การมีแพทย์มาตรวจสุขภาพที่สถานสงเคราะห์ จะทำให้ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ไม่ต้องเดินทาง

3. ควรมีการควบคุมดูแลการดื่มสุราอย่างใกล้ชิด เพราะจะมีผลเสียต่อสุขภาพของผู้สูงอายุอย่างมาก นอกจากนี้ยังทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาได้ เช่นการทะเลาะวิวาทกัน มีความอยากได้สิ่งของของผู้อื่นเพื่อจะนำไปซื้อของมินิเม่า และจะทำให้มีการทำผิดกฎระเบียบของสถานสงเคราะห์มากขึ้น ควรมีการบำบัดรักษาพยาบาลด้านนี้โดยด่วน เพื่อให้ปัญหานี้หมดไป